Vrijdag 11 October 1946 DAGBLAD 63ste] Jaargang No. 4933

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog.. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiessteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Communisten leggen Mgr. Stepinac 16 jaar dwangarbeid op

Provinciaal der Franciscanen krijgt 5 jaar

Smuts wil Europese Tol-Unie op weg naar Europese Federatie

PROCES TE ZAGREB BESLOTEN.

Zijne Hoogwaardige Excellentie de Aartsbisschop van Zagreb werd op alle punten van de aanklacht schuldig bevonden en door het Volksgericht van Croatië tot zestien jaar dwangarbeid veroordeeld, terwijl al des aartsbisschops eigendommen verbeurd werden verklaard en de kerkvorst gedurende vijf jaren van zijn burgerlijke rechten vervallen werd verklaard.

De Ustasji-kolonel Gryk Lisak werd tot de strop veroordeeld. Pavel Gunlin, die door het hof een Ustasji werd genoemd, zal doodgeschoten worden.

Drie van de zestien beschuldigden werden vrijgesproken. De anderen kregen straffen van zes maanden tot 16 jaar. Lisak riep tiu: „Ik zal sterven voor Croatië! Lang leve de onafhankelijke Croatische staat." Eerst was hij bij het horen van het vonnis een ogenblik zenuwachtig geweest.

De voorlezing van de overwegingen en het vonnis nam ongeveer een uur. De beschuldigden en het publiek stonden al die tijd en toen het vonnis over den Aartsbisschop en Lisak geveld werd, gierde het publiek en applaudiseerde.

De Aartsbisschop zelf stond met onvertrokken gelaat voor zich uit te zien en toonde niet de minste ontroering toen het vonnis over hem uitgesproken werd.

De voorzitter van de rechtbank betichtte in zijn overweging den Aartsbisschop van samenwerking met Lisak en het beschermen van terroristische organisaties.

Ook had hij toegelaten dat de Ustasji in de katholieke pers, in herderlijke brieven en in toespraken werden verheerlijkt. De Aartsbisschop had de wens geuit, dat het huidige regiem maar van korte duur zou zijn. Ook had men hem met Duitse en Italiaanse officieren in het publiek gezien tijdens de bezetting. Vervolgens werd de Aartsbisschop schuldig verklaard aan dwangbekeringen van Serben tot het katholieke geloof.

De secretaris van den Aartsbisschop, Ivan Felit, kreeg twaalf jaar dwangarbeid omdat hij Lisak bij den aartsbisschop had geintroduceerd en hem had geholpen met het organiseren van terroristische benden.

Josip, Simocki, een kapitein van de Ustasji, kreeg 14 jaar dwangarbeid wegens zijn zegening van de Kruisvaardersorganisatie.

Pater Modesto Martinic O.F.M., provinciaal van de Paters Franciscanen, kreeg vijf jaar dwangarbeid. Bij de verhoren was Pater Martinic ook getuige a charge tegen den Aartsbisschop. (Zagreb, (AP) 11.10).

Andere straffen zijn: 13 jaar dwangarbeid voor Pater Mamerto Margetic O.F.M.; twee jaar dwangarbeid voor Franjo Pavlek. Twee Paters Franciscanen Josip Vidovic en Mirko Kodelajak kregen elk zes maanden dwangarbeid. Drie Franciscanen werden vrijgesproken.

Toen de voorzitter klaar was, zeide hij dat „Stepanic zijn schuld erkent door te zwijgen". In de zaal zaten ongeveer 600 toeschouwers (Zagreb, (AP) 11.10).

DE VREDESCONFERENTIE.

Ter Parijse vredesconferentie is men toegekomen aan het verdrag met Bulgarije, waaraan reeds vijf uren werden besteed. Het verdrag met Roemenië kwam daar in de prille uren van vanmorgen. Molotov was voorzitter van de vergadering en hij moest de voorzittersstoel verlaten om de belangen van de Slavische volken te bepleiten. Niettemin behaalde hij geen meerderheid. Ook bij het Italiaanse verdrag heeft zich al zo iets voorgedaan. De Slaven bleven spreken over de Middellandse Zee en Polen vroeg nogmaals dat Bulgarije een uitweg naar de Aegeïsche zee zou verkrijgen.

Thaldaris van Hellas daarentegen eiste dit gebied op voor zijn land teneinde voorbereid te kunnen zijn op een Slavische invasie. Wierblowski (Polen) meende nochtans dat Bulgarije een uitgang naar de zee moest hebben. Hij protesteerde tegen de meerderheidsbeslissing inzake de Bulgaars-Griekse grens en de betaling van $ 62.500.000 door Bulgarije aan Joegoslavië en Hellas.

Toen Thaldaris het spreekgestoelte beklom werd hij van de zitplaatsen der Westerse landen met luid applaus begroet. Bulgarije heeft Griekenland al driemaal geïnvadeerd, zeide hij, toen hij mededeelde, dat Hellas zelf ook tegen de clausule van de Bulgaars-Griekse grens zou stemmen. En nu nog, terwijl zij aan de verliezende kant zijn, geven de Bulgarije blijk van hun agressieve lusten door naasting ven de Bulgaren blijk van hun deze conferentie. Thaldaris besloot met een beroep te doen op de geallieerden met wier zaak Hellas zich in het moeilijkste uur had verbonden.

Over de Donau sprak Molotov. Hij was tegen Frankrijks voorstel om de Donau open te stellen en alle zijrivieren van de Donau eveneens open te stellen voor de vrije scheepvaart van alle landen. (Parijs, (AP) 11.10).

SMUTS STEUNT CHURCHILLS PLAN.

In een toespraak tot de leden van de Staten Generaal stelde Generaal Jan Christiaan Smuts een formatie voor van regionale groepering van kleine Europese democratische Staten. Hij verklaarde dat thans de Europese staten in een groot aantal kleine nationale eenheden gesplitst zijn, die in vredestijd vaak gezamenlijk elkaar hinderen en in oorlogstijd haar eigen veiligheid meer dan twijfelachtig maken. Samen zouden zij een industriële economische eenheid vormen van ongeevenaarde afmetingen.

Ik geef toe, dat een zuivere economische verbinding niet hetzelfde kan zijn als een volledige regionale organisatie, doch het zou een grote stap voorwaarts zijn, die naar andere belangrijke ontwikkelingen zou kunnen leiden. Op het ogenblik is economisch herstel van de wereld veel belangrijker dan de kleine stukjes land of schadevergoedingen, die in Parijs worden gewonnen of verloren.

Smuts zeide, dat de Nederlands-Belgisch-Luxemburgse Tol Unie zich moge uitbreiden over andere gebieden. Ook Duitsland zou in deze Unie moeten worden opgenomen, zodra dit land genoeg hersteld is. De economische belangen van de kleine landen, die aan Duitsland grenzen, zijn zo nauw verbonden met Duitsland zelf, dat hun economische toestand afhankelijk is van het herstel van Duitsland (Den Haag, Aneta, 11.10).

ROOSEVELT GEËERD.

Het Britse Lagerhuis huldigde wijlen President Roosevelt door te besluiten op Grosvernor Square een monument op te richten. Attlee en Churchill stemden overeen in hun lof. Churchill noemde Roosevelt groter dan Washington en Lincoln (Londen, (AP) 11.10).

HONGERSTAKING IN PALESTINA.

Ongeveer 150 van de 400 geïnterneerde Joden in het Latroenkamp begonnen een gedeeltelijke hongerstaking door alleen 250 gram brood plus thee per dag te willen nemen. Ze doen dit uit protest tegen de langdurige internering, maar ook uit protest tegen de Joodse instellingen in Palestina, die niet voldoende pressie oefenen op de autoriteiten om ze los te laten. (Jeruzalem, (AP) 11.10).

In Tel Aviv werden gisteravond vier Joden gewond bij een ontploffing van dertig bommen, die gevuld waren met schotschriften van de Irgun Zwai Leumi, een Joodse organisatie. Extra politiebewaking patrouilleert in het Joodse deel van Jeruzalem in verband met het Loofhuttenfeest (Jeruzalem, (AP)

het nieuws van vandaag

De domste uitlating, die de communistische voorzitter van het Volksgericht in Zagreb deed, toen de hoogwaardige Aartsbisschop volhardde in het zwijgen, was dat de kerkvorst daardoor schuld zou bekennen. Er is wel geen spreekwoord, welks inhoud meer aanvechtbaar is, dan het woord: Wie zwijgt stemt toe.

Er kunnen natuurlijk tientallen redenen zijn, dat men verkiest te zwijgen. Onder andere zal hij zwijgen, die geen argumenten heeft ter verdediging, omdat hij schuldig is. Maar dat is slechts één geval. Men kan ook zwijgen, omdat men overtuigd is van de oneerlijkheid van den aanklager, die met laster werkt. Men kan zwijgen, omdat men het recht van de rechtbank om te horen, niet erkent. In onze democratische landen doen zich zulke gevallen niet vaak voor, omdat men zijn advocaat van een en ander in kennis kan stellen en die een rechter desnoods kan wraken.

In Nederland stond de rechtspraak op zulk een hoog peil, dat het bijna nimmer voorkwam. Dat een aantal communisten een Volksgericht instelt en met geweld een Aartsbisschop voor de rechtbank haalt, maakt deze verzameling anti-religieuze mensen en godsdienstvervolgers in democratische landen terstond tot ongeschikte personen om recht te spreken over iemand, dien zij onder alle omstandigheden schuldig willen verklaren teneinde aan de wereld te tonen, wat Stalin door Tito kan doen.

Het wordt steeds duidelijker, dat het hele Tito-regiem misbruikt wordt door de Russen, die zelf de vriendschap van andere mogendheden moeten behouden. Tijdens de leenpacht en daarna zijn te vele winsten getrokken door de communisten uit het „kapitalistische" Amerika om het nu opeens los te laten. Vriendentrouw is het dan om een ander de peultjes te laten doppen.

Wij willen ons niet uitspreken over de schuldigheid van Aartsbisschop Stepinac, omdat wij, die de feiten niet kennen, hiertoe evenmin gerechtigd zijn als de communisten die zich tot rechters opwerpen. Een onafhankelijke rechtbank zal schuld of onschuld moeten uitmaken. Wat wij vragen tegen deze verkrachters van recht, tegen de vervolgers van de godsdienst en de moordenaars van priesters, is onmiddellijke stopzetting van Unrra-leveranties en andere materiële steun aan Joegoslavië om de bevolking van dit land tegen de verdrukking van een dictator te beschermen. Hier is een nieuwe Hitler in opkomst.

KARDINAAL DE JONG IN ROME.

Morgen de Kardinaalshoed.

Een communiqué van Rome meldde, dat Zijne Eminentie Johannes, Kardinaal de Jong, Aartsbisschop van Utrecht, Zaterdag in de Vaticaanstad zijn kardinaalshoed van den Paus zal ontvangen (New York, Aneta, 11.10).

REVOLUTIE IN PORTUGAL GESMOORD.

De kortstondige soldatenrevolutie in Noord-Portugal werd door Salazars regering gesmoord. Er namen enkele onderoffcieren en plm. 70 manschappen aan de opstand deel, maar heel Portugal is reeds weer kalm (Lissabon, (AP) 11.10).

WOENSDAG HANGEN.

De Geallieerde Toezichtraad heeft alle gratie-verzoeken afgewezen en besloten, dat de elf oppernazies aanstaande Woensdag 16 October zullen worden opgehangen.

Het verzoek voor Bormann werd niet ontvankelijk verklaard, daar hij niet gegrepen is nog.

Van alle nazies waren er drie die geen verzoek hadden ingediend: Ernst Kaltenbrunner die ter dood veroordeeld werd; Albert Speer (minister van munitie) die 20 jaar kreeg; Baldur von Schirach (Hitler-Jeugleider), die ook 20 jaar kreeg.

In de Geallieerde Toezichtsraad protesteerde de Russische afgevaardigde nogmaals tegen de vrijspraak van Von Papen, Schacht en Fritzsche en tegen het vonnis van levenslang van Hess.

Alle 16 gratieverzoeken werden afgewezen. Elf zullen 16 October worden terechtgesteld in Neurenberg.

Goering krijgt elke dag dwaze brieven. Zo vandaag een waarin hij uitgenodigd werd om te poseren voor een communistisch aanplakbiljet voor een tentoonstelling in Dusseldorp. Dergelijke dwaze brieven, die Goering in zijn laatste ogenblikken kunnen vrstoren, worden door de gevangenisleiding achtergehouden.

Goering leest de brieven die hij krijgt, maar ligt het grootste deel van de dag plat op zijn brits zijn pijp te roken en in de ruimte te staren.

Frits Sauckel, die tezamen met Goering zal sterven, schrijft vele brieven aan zijn uitgebreide familie en vele vrienden.

Ribbentrop heeft ettelijke brieven aan mensen met adellijke titels in Engeland gestuurd. In een ervan vroeg hij een vroegeren medefirmant om zijn zoon een baan te geven.

Een van de ter dood veroordeelden heeft verzocht zijn stoffelijk overschot te doen verbranden, maar de gevangenisleiding maakte de naam niet bekend (Neurenberg, (AP) 10.10).

Maandag voltallige vergadering van onderhandelaars in Batavia

Nederlandse kunstschatten keren terug uit Duitsland

Een biezondere commissie van Indonesische en Nederlandse vertegenwoordigers neemt deel aan de onderhandelingen ter regeling van de wapenstilstand op Java en Sumatra; deze onderhandelingen worden vandaag, Vrijdag, nog voortgezet.

De eerstvolgende voltallige zitting is Maandag. De quaestie van de voortzetting der Nederlandse troepentransporten is niet ter sprake gebracht, daar de besprekingen alleen betrekking hebben op de toestand, zoals die nu is. Het plan is een gezamenlijk voorstel in te dienen op de eerstkomende voltallige zitting. In Nederlandse en Indonesische kringen is men vol hoop (Batavia, Aneta).

———

Burgemeester Kolfschoten heeft ter gelegenheid van de opening ener tentoonstelling hulde gebracht aan de Verenigde Staten en Groot-Britannië voor het aandeel dat zij hebben gehad in het terugbrengen van Nederlandse kunstschatten, die door de Duitsers waren geroofd.

De tentoonstelling is gewijd aan teruggevonden Nederlandse kunstwerken en omvat o.m. schilderijen van Rembrandt.

De burgemeester zeide, dat in de Noordamerikaanse zone bijna alles is teruggevonden, terwijl de opzoekingen in de Britse zone ook een goed verloop hebben (Eindhoven, Aneta, 10.10).

CONSTELLATION TERUG.

Het KLM-Lockheed Constellation vliegtuig, dat Maandag uit Batavia vertrok met de bedoeling een nieuw record te halen, is op Schiphol geland na 35 uur 58 minuten in de lucht te zijn geweest. Het vliegtuig had 37 passagiers aan boord. Het eerste Constellation-toestel van de KLM vertrok op 30 September van Schiphol en vloog naar Batavia in iets meer dan 33 uren. De Westelijke vlucht duurt gewoonlijk iets langer dan de Oostelijke (Amsterdam, Aneta).

BEURSBERICHTEN.

Er was slechts lichte handel op de Beurs. Bank-aandelen waren sterk, scheepvaart-aandelen stevig en plantage-aandelen zwak. Industrie-aandelen waren gemengd. Koninklijke Shell daalde 10 punten, Nederlandse Ford, Amsterdamse Rubber en Nederlandse kabels stegen 5, 4 en 3 punten (Amsterdam, Aneta).

APELDOORN ROUWT.

Nadat de jonge Pieter Kroon in het hospitaal overleed, zijn slechts drie van de vijf en twintig schooljongens, die het slachtoffer werden van het vlieg-ongeluk, in leven. De stad is dieper door de droeve gebeurtenis getroffen dan door welk voorval ook gedurende de oorlogsjaren. Men maakt alles gereed voor de begrafenis van de doden.

De gemeenteraad heeft een stuk grond op het kerkhof aangeboden, waar de jongens van 13 tot 16 jaar samen zullen rusten. Donderdag werd in de Grote Kerk een dienst gehouden. Vandaag, Vrijdag, de dag van de begrafenis, zullen alle vermakelijkheden gesloten zijn (Apeldoorn,

LIEFTINCK WAARSCHUWT

Minister Piet Lieftinck heeft gewaarschuwd, dat hij niet zal aarzelen drastische maatregelen te nemen bij de liquidatie van Amerikaanse waardepapieren, indien hij hiertoe door omstandigheden wordt gedwongen. Hij zeide nog steeds de voorkeur te geven aan obligaties op lange termijn, daar het beter is deze waardepapieren niet lage intresten te verkrijgen dan de obligaties met hogere rentevoet op te offeren.

De Nederlandse nationale belangen gaan voor de belangen van een groep Amsterdamse effecten-handelaars. Hij zeide een tegenstander te zijn van het openstellen der Amsterdamse markt voor Amerikaanse waardepapieren, daar dit de mogelijkheid inhoudt, dat zijn streven om zoveel mogelijk Amerikaanse deviezen in handen te krijgen, in gevaar kan brengen.

In 1947 vooral zullen zoveel mogelijk deviezen verkregen moeten worden. De invoer zal zeer groot zijn en de uitvoer zal slechts gedeeltelijk de nodige deviezen opleveren. De omstandigheden op de Amerikaanse geldmarkt hebben het zeer moeilijk gemaakt leningen te sluiten met Amerkaanse banken, zodat liquidatie van Amerikaanse waardepapieren het enige middel is om deviezen te krijgen (Den Haag,

Vliegen wordt goedkoper

Van Kleffens gaat internationaal recht in Parijs bespreken

GOEDKOPER VLIEGTARIEF.

Donderdag heeft de KLM een reductie bekend gemaakt van 40 en 72 dollar respectievelijk in de tarieven van Amsterdam naar New York en in de retourreizen.

Deze reductie zal Maandag in werking treden.

Er is tevens bekend gemaakt, dat de twee-wekelijkse dienst van en naar New York tot volgend jaar Januari volgeboekt is. Deze tarievenreductie kwam erdoor ter gelegenheid van de tweede Noordatlantische Luchtvaartconferentie, die in Juni te New York gehouden werd onder de auspiciën van de Internationale Luchtvaart Vereniging. De tarieven van Amsterdam naar New York zijn dus verminderd van 1050 guldens tot 950 guldens, en de retourreizen van 1900 tot 1719.90 guldens (Den Haag, Aneta, 11.10).

KLEFFENS NAAR PARIJS.

Mr. Eelco N. van Kleffens is Donderdag per KLM in Nederland gearriveerd en zal Woensdag naar Parijs vertrekken om daar deel te nemen aan de besprekingen betreffende de herstelling van de Academie voor de Internationale wet (Amsterdam, Aneta 11.10).

„FRIESLAND" IN ROTTERDAM.

De „Friesland" is Donderdag te Rotterdam gearriveerd. Dit is de eerste van de tien Noordamerikaanse vrachtschepen, die door de Nederlandse Regering besteld zijn van de „Zon" scheepswerf te Chester, Pennnsylvania (Rotterdam, Aneta, 11.10).

AANGIFTE.

Het kantoor van den economischen raadgever van de Nederlandse ambassade te New York, meldde, dat de periode voor de aangifte van Nederlandse waardepapieren in de Verenigde Staten, die 15 October verlopen zouden zijn, verlengd is tot 1 December. De waardepapieren die niet bij den Economischen raadgever aangegeven zijn, worden niet geldig verklaard (New York, Aneta, 11.10).

MEYNEN BIJ DE A.K.U.

Donderdag werd vernomen, dat Johan Meynen, de vroegere Minister van Oorlog, binnenkort aangesteld zal worden als onderdirecteur van de Algemene Kunstzijde Unie (Amsterdam, Aneta, 11.10).

VERZOEK WORDT NIET INGEWILLIGD.

Koningin Wilhelmina zal het verzoek van Seyss Inquart om te bemiddelen, niet inwilligen. Seyss Inquart, de vroegere Rijkscommissaris voor bezet Nederland, behoort tot de ter dood veroordeelden van Neurenberg (Den Haag, Aneta).

DE NEDERLANDSE HOUTBEHOEFTEN.

Minister Piet Lieftinck verklaarde Woensdag op een persconferentie dat de Nederlandse houtbehoeften in 1947 slechts voor de helft bevredigd kunnen worden door de lopende contracten.

De Nederlandse Regering onderzoekt de mogelijkheid een overeenkomst met de Canadese regering te sluiten. De deviezensituatie van Nederland ten opzichte van Canada biedt nog steeds de mogelijkheid om transacties met dit land af te sluiten. De 125 millioen Canadese dollarcredieten zijn nog niet opgebruikt (Den Haag Aneta 10.10).

RUBBER-INDUSTRIE VOORUIT.

De laatste maanden is de rubber-industrie in het Zuiden van Borneo zeer vooruitgegaan. De door de inheemse krachten voortgebrachte ruwe rubber bedraagt 75% van het vóóroorlogse peil (Batavia, Aneta 10.10).

BEROEP AFGEWEZEN.

Het Hof van Appèl heeft Woensdag het beroep van Graaf de Marchant d'Ansembourg tegen het vonis van 13 Mei, waarbij hij tot 15 jaar veroordeeld werd, afgewezen (Aneta).

DE INDUSTRIELE PRODUCTIE.

Volgens cijfers van het Bureau voor Statistiek was de industriële productie in Nederland gedurende de maand Augustus gemengd. Van 43 producten tonen er 23 achteruitgang, 18 vooruitgang en 2 bleven op hetzelfde peil. Het indexcijfer van de kolenproductie was, wanneer het gemiddelde in 1938 op 100 wordt gesteld, 64 voor Augustus en 66 voor September (Amsterdam Aneta 10.10)

NOG EEN „BISSCHOP" VAN ZAGREB.

Fout van „De Groene".

Naar wij bij nader onderzoek hebben gevonden is de „bisschop" Dr. Rittig, over wien wij in ons blad van jl. Maandag schreven, geen bisschop. De Groene, die schreef dat de 73-jarige bisschop van Zagreb tot Tito's delegatie behoorde" en dat de man verklaarde „nog altijd bisschop" te zijn, is dan ook onjuist. Bij informatie te Washington bleek ons, dat Svetczar Rittig pastoor van de St. Marcuskerk in Zagreb is, 73 jaar oud is, minister zonder portefeuille is in de radicale Croatische regering en lid van de Joegoslavische afvaardiging in Parijs.

Pastoor Rittig bekleedt de laatste beide posten zonder goedkeuring van den Aartsbisschop van Zagreb, Mgr. A. Stepinac, die reeds in 1937 een decreet heeft uitgevaardigd, dat alle politieke werkzaamheid van alle priesters onder zijn jurisdictie verbiedt. Tijdens het regiem Pavelic kon aan dit decreet niet altijd even streng de hand worden gehouden, maar nimmer verleende Aartsbisschop Stepinac dispensatie. De deelneming van Pastoor Rittig aan de regering en de afvaardiging is „een schending van genoemd decreet".

Of Pastoor Rittig zich inderdaad — zoals de Groene meldt — uitgeeft voor bisschop van Zagreb, wist onze zegsman niet.

SPORT

VOETBAL.

Zaterdag, 12 October, terrein Rio Canario. Aanvang 16.30 uur Asiento Combinatie — A.M.S. Opsteliing Asiento: Lendfers. Herwig. Bloemendaal. Rigaud. Koudstaal. Timmer. Nebbeling. Tamsma. Vinkestein. v.d. Water. De Haas. Reserve: Opschoor. Leerintveld.

Zondag 13 October. terrein Rio Canario. Aanvang 16.15 uur competitie-wedstrijd: Asiento 1 D.N.S. 1. Opstelling Asiento: v.d. Kraan. Kamperveen. De Koop. Dussel. Hoppebrouwer. Balkhoven, Groothuis, Boot, Wins, v. Putten, Duits. Reserve: Goedhart. Herwig.

HOCKEY.

De op verzoek van C.S.C. uitgestelde wedstrijd tegen het Asiento B elftal zal nu as. Zaterdag om 16.30 uur op het terrein aan de Beatrixlaan te Emmastad worden gespeeld. De opstelling van het Asiento elftal is als volgt: **Doel:** Stevens: **Achter:** Rombouts en Masselink (aanvoerder): **Midden:** Jurrius. De Bruin en v.d. Bos; **Voor:** J. de Jong. Henze. Stoop. Tiekstra en De Haan. **Reserve:** Grasman en v. Os.

Afschrijvingen zo spoedig mogelijk. alleen schriftelijk aan den Hockeycommissaris.

TENNIS.

Zaterdag beginnen de dubbel wedstrijden met de partij V. Henriquez-R. Noordhoek Hegt. een Arubaans-Curaçaose combinatie. tegen de Venezolanen C. Lopez en Fr. Morales. Zondag de grote wedstrijd. het Curaçaos paar N. Chumaceiro-C. Schnepper tegen de Jamaicanen G. Williams en E. Aris. Goede wijn behoeft geen krans.

Het is een feit. dat dubbelwedstrijden gewoonlijk attractiever zijn dan enkel. en zowel Zaterdag als Zondag kunnen we van goede, spannende partijen verzekerd zijn.

In het vervolg van het programma voor deze week komen we al aan de halve finales der singles toe, t.w.: op Dinsdag, 15 October, Norman Chumaceiro tegen Oscar Salas, beiden van Curaçao. en op Donderdag, 17 October, Alex Jesurun (Curaçao) tegen Carlos Lopez.

CRICKET.

Daar er vele nieuwelingen te Emmastad zijn aangekomen, waarvan er zelfs een aantal enige tijd in Engeland heeft gewerkt, kan het niet anders. of er zullen nu meer liefhebbers van cricket op Curaçao zijn dan voorheen. Daarom roept men iedereen die enige belangstelling voor cricket heeft op om Maandag as. om 16.45 uur op het Sportveld Asiento aanwezig te zijn. waar men zal beginnen met wekelijkse oefening.

SCHAAKVERENIGING „DR. MAX EUWE"

Op de vergadering van Donderdag. 3 October jl.. is besloten om. naast de bijna tot stilstaand gekomen competitie. een ladderwedstrijd te organiseren. Hierdoor wordt bereikt dat voor alle leden steeds interessante partijen te spelen zijn op de schaakavonden.

Voor het uitdagen gelden de volgende bepalingen: Ieder lid kan één der vier boven hem staande spelers uitdagen. De uitdager speelt met wit; wint hij deze partij dan wisselen de spelers van plaats op de ladder. Bij remise moet nogmaals een partij gespeeld worden; nu speelt de uitdager met zwart. Deze tweede partij moet gewonnen worden door den uitgedaagde, wil hij zijn plaats op de ladder behouden. Dus ook bij tweemaal remise heeft plaatsverwisseling op de ladder plaats.

Een speler, die door deze plaatsverwisseling op een lagere sport van de ladder is gekomen, mag niet direct dezelfde speler uitdagen, maar moet eerst iemand anders uitdagen. Uitdagingen kunnen op de speelavonden zelf via den wedstrijdleider worden geregeld, terwijl deze ook zijn bemiddeling verleent voor uitdagingen op nog komende speelavonden.

CARLOS LOPEZ WINT VAN VI HENRIQUEZ.

In de mooiste wedstrijd tot nu toe van het tennistournooi heeft Carlos Lopez van Venezuela gistermiddag op de banen van de C.S.C. den Arubaan Victor Henriuez verslagen met 8—6, 6—4, 6—1.

Met deze wedstrijd is de spanning weer ietwat toegenomen, aangezien de Venezolaan een uitstekende speler bleek te zijn, die onzen Curaçaosen kampioenen nog veel hoofdbrekens kan bezorgen.

Zijne Excellentie de Gouverneur en Gade woonden de wedstrijd bij.

Tijdens het komende weekeinde zullen enkele interessante dubbelwedstrijden gespeeld worden. Voor deze wedstrijden bestaat grote belangstelling, naar wij vernemen.

CURAÇAO

RECHTSTREEKSE TELEFOONVERBINDING MET NEDERLAND?

Volgend jaar.

Met de K.L.M.-machine uit Nederland arriveerde Ir. L. Neher, directeur-generaal der P.T.T. De Heer Neher is vergezeld van de heren A. van Dooren, oud-hoofd van de P.T.T. in Oost-Indië, thans directeur der P.T.T. in Nederland, en Ir. A. De Voogd, Hoofdingenieur der P.T.T. en hoofd van de Radiodienst te den Haag.

Het doel van dit bezoek is het eerste persoonlijke contact na de oorlog met de Posterijen alhier op te nemen. In het biezonder de tele-communicatie met Nederland vormt een punt van uitgebreide bespreking. Naar de Heer Neher ons tijdens een kort gesprek in de Piscaderabaai Club mededeelde, zijn er binnenkort belangrijke verbeteringen in de telefoonverbindingen met Nederland te verwachten. Waarschijnlijk zal van het begin van 1947 af de tele-communicatie tussen Curaçao en Nederland niet langer via de Verenigde Staten behoeven te geschieden hetgeen uiteraard een belangrijk bedrag aan deviezen zal besparen. Doch niet alleen 's lands financiën zullen hierbij gebaat zijn, ook degene die telefoneert zal directe voordelen ondervinden doordat een tariefsverlaging mogelijk zal blijken, terwijl de telefoonverbinding sneller en duidelijker wordt. De Heer Neher verklaarde dat men er ook naar streeft het telefoneren met Nederland niet langer allen van de spreekcel uit, maar ook van de woning der abonnees uit te doen geschieden.

De Heer Neher zeide ook veel voordelen te verwachten van de in opkomst zijnde Nederlandse zwakstroom-industrie, die ook weer deviezen voor invoer van het nodige materiaal moet en kan uitsparen.

Met genoegen was geconstateerd, dat onder leiding van Ir. Carel A. Willemse door de Landsradio- en telefoondienst reeds uitgebreide en technisch goed verantwoorde voorbereidingen voor de toekomstige ontwikkeling zijn getroffen.

De heren vertrekken Zondag a.s. naar Paramaribo, waar eveneens de radiotelefonische verbinding met Nederland, die vandaar uit reeds rechtstreeks geschiedt, aan een nauwkeurig onderzoek zal worden onderworpen.

Vrijdag 18 dezer keren de Heren Neher c.s. naar Curaçao terug, de volgende dag vliegt het gezelschap naar New York waar voorbereidende besprekingen voor een internationale postconferentie zullen plaatsvinden.

Vrijdag a.s. brengen de Heren Neher en Van Dooren nog een bezoek aan Caracas, vanwaar zij Zaterdag zullen terugkeren, terwijl de Heer de Voogd zich Vrijdag met den Heer Willemse van de Landsradiodienst naar Aruba zal begeven.

Vrijdag 25 October zullen de Heren, die hun gehele reis per K.L.M. maken, uit New York naar Nederland terugkeren. (K.L.M.-Persdienst).

BIJ DEN LANDVOOGD.

Woensdagmorgen hebben de Heren L. Neher Directeur-Generaal van de Nederlandse Posterijen Telegrafie en Telefonie, Ir. A. H. de Voogt, Hoofdingenieur der Telegrafie en Telefonie en Ir. Van Doorn hun opwachting gemaakt bij Zijne Excellentie den Gouverneur (R.P.D).

ARUBA

30 GASTEN TE SINT NICOLAAS.

In Sint Nicolaas was de Lago deze week gastvrouwe van ongeveer dertig vertegenwoordigers uit verschillende Zuidamerikaanse en Caraïbische landen, die aldaar voor de Lago werken. Er waren mensen uit Brazilië, Peru, Chili, Ecuador, Trinidad, Venezuela, Colombia, Panamá, de Dominicaanse republiek, Puerto Rico, Cuba, Canada en New York. Nog meer worden verwacht.

ER WORDT GOUD GEDOLVEN.

De gouddelverij is nu in volle gang. Bij het drillen is men op een oude gang terecht gekomen, waar vroeger al eens goud uit gehaald was. De buit was nu dus niet zo biezonder groot. Aan de Noordkust is men thans bezig en hoewel er natuurlijk nog niet van een winstgevende goudindustrie gesproken kan worden, verklaarden deskundigen ons, dat de monsters die opgeboord worden, hoop geven. Men is over het algemeen reeds na deze korte tijd zeer tevreden.

Hierbij wordt kennis gegeven dat, op 6 Oct '46 is opgericht de Korfbal Vereniging Transvaal

de Voorzitter

A. M. Staphorst

NIEUWS VAN OVERAL

GEALLIEERDE PRIESTERS IN DUITSLAND.

Het beheeft waarlijk geen betoog, dat het van het allergrootste belang is voor de Geallieerden, speciaal bij hun politiek van heropvoeding en democratisering, wanneer zij zich weten te voorzien van de beste raadgevers in alles, wat de Katholieke Kerk betreft en haar hierarchie. Zowel in de Noordamerikaanse als in de Britse bezettingszone is er reden tot optimisme.

Als officieel Noordamerikaans vertegenwoordiger, als tussenpersoon tussen de Katholieke Kerk in Duitsland en de militaire bezettingsoverheid, werd Bisschop Aloys J. Muench van Fargo (Noord-Dakota) aangesteld. Deze gaat met grote ijver en met apostolische geestdrift te werk. De Britse autoriteiten hebben nu eenzelfde stap gedaan.

In plaats van de Brigade-Generaal Sedwick — tot nu toe Directeur van de afdeling Godsdienstzaken — werd Mgr. Richard Smith van Lancaster in Engeland, aangesteld als Hoofd van de Afdeling Godsdienstzaken.

Mgr. Smith was vóór de oorlog Vice-Rector van het Engels College te Rome en gold daar jaren lang als een deskundige inzake de godsdienstige ontwikkeling in Duitsland, vooral in netelige quaesties, die zowel de Kerk als de Staat betreffen, zoals het schoolprobleem.

SNELTREIN ONTSPOORD.

De machinist van een sneltrein is gedood toen een sneltrein, even buiten Amsterdam, uit de rails sprong. Twee passagiers liepen ernstige verwondingen op (Amsterdam, Aneta).

„SURINAME" KOMT.

Tijdens het weekeinde zal de voetbalclub „Suriname" van Aruba hier een tweetal wedstrijden spelen in het Rifstadion. Morgen, Zaterdag, komt men uit tegen Jong Curaçao en Zondag tegen Jong Holland. Hier heeft men het elftal van „Suriname", dat in enigszins gewijzigde vorm in het veld zal verschijnen: V.l.n.r. (hurkend) G. Strang (vroeger Halfhide), H. Nassy, A. Reeder (vroeger Kaersenhout); (vooro vergebogen) A. Sjau A Kian; (staand) J. Leysner (lid technische commissie), Juda, A. Lo Ngie Hing, Hans Nahar, Wim Echteld, S. Malmberg, F. Anijs, J. Dutier en Van Bochove.

Niet op de foto staan: M. Aksel, C. Naloop (doelverdediger), H. Reeder, M. Atoon, L. Pinas en R. Abrahamsz (lid technische commmissie).

„Suriname" is eensterke ploeg, die op Aruba onlangs de Viana-beker won. Vele van de spelers zijn bekend om hun prestaties. Tijdens het weekeinde wachten ons dus zeker enkele mooie wedstrijden.

Vliegtuig uit Nederland voortaan Zaterdagmorgen op Hato

Tweede kamerlid Joekes spreekt ten huize van Ernesto Martijn in Montreal

UITBREIDING IN K.L.M.-DIENSTEN TUSSEN WEST INDIË EN MIAMI.

Nieuwe perspectieven voor het toeristenverkeer.

"De uitbreiding van de luchtdiensten tussen de Verenigde Staten en Nederlands West-Indië biedt de K.L.M. voor het eerst sedert de oorlog een gunstige gelegenheid om het toeristenverkeer in het Caraïbische gebied te bevorderen. Toeristen zullen op korte termijn passage kunnen boeken naar plaatsen door geheel West-Indië."

Aldus de Heer L. F. Bouman, plaatsvervangend vertegenwoordiger van het Westindisch Bedrijf der K.L.M., die hij dezer dagen te New York de non-stop K.L.M.-dienst tussen Nederlands West-Indië en Miami aankondigde, die op 1 November zal worden geopend. Tegelijkertijd werd bekend gemaakt, dat de frequentie van de dienst tussen Curaçao en Miami zal worden uitgebreid van zeven tot negen retourvluchten per week.

De tweemaal wekelijkse nachtdienst tussen Curaçao en Miami zal met DC-4 vliegtuigen worden uitgevoerd. De machines op deze regelrechte vluchten vertrekken 's Woensdags en 's Zaterdags om 22 uur van Hato, landen om 22.30 uur op Aruba, van waar zij om 23.15 uur weer starten, en komen de volgende morgen om 4.05 uur plaatselijke tijd te Miami aan. Uit Miami vertrekken de vliegtuigen voor deze non-stop-dienst op Dinsdag en Vrijdag om 23 uur plaatselijke tijd en landen om 5.20 uur te Aruba; 6.35 uur op Curaçao.

Op Curaçao zullen directe aansluitingen van en naar La Guayra, Trinidad en Paramaribo mogelijk zijn, terwijl ook in Miami directe aansluitingen van luchtlijnen en spoorwegen op deze KLM-nachtvluchten bestaan.

Een dagelijkse dienst Curaçao — Aruba — Kingston — Miami v.v. (met uitzondering van Woensdag en Zaterdag) zal eveneens met DC-4 toestellen worden gevlogen.

Tenslotte wordt er op 1 November nog een biezondere toeristendienst tussen Curaçao en Miami op Woensdag en Zaterdag ingesteld, waarbij een tussenlanding te Aruba, Port au Prince, Kingston en Camaguey plaats vindt. Deze dienst die met DC-3's wordt gevlogen, stelt de toeristen in de gelegenheid in al deze plaatsen over te blijven.

(KLM-Persdienst).

CURAÇAO'S ERNESTO MARTIJN ALS GASTHEER IN MONTREAL.

Op 6 October jl. vond ten huize van den heer Ernesto C. Martijn aan de Grosvenor Avenue, Montreal, Canada een speciale bijeenkomst plaats.

Aanwezig waren de volgende personen: de heer Posthumus Meyjes, Nederlands Gezant te Ottawa, en echtgenote; Dr. A.M. Joekes, Nederlandse gedelegeerde naar de Internationale Arbeids-conferentie en lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in Nederland; Dr. A. Koesoemo Oetoyo, Secretaris van de Nederlandse Ambassade in Washington; Dr. K. Versteeg, Advocaat en permanent lid van de Internationale Arbeids-Organisatie; de heer Blom, Directeur van Justitie van Nederlands Oost Indië; de heer A. C. Ferries, Directeur v.d. Bols Fabrieken in Canada, en echtgenote; Dr. Drooglever Fortuin van het Neurologisch Instituut, Royal Victoria Hospital, Montreal; Mr F. H. Copes van Hasselt, Nederlandse Vetergenwoordiger naar de Tijdelijke Civiele Luchtvaart Organisatie; Dr. Sevenster, Consul Generaal der Nederlanden te Montreal, met echtgenote en dochters; de heer Jan Polderman, Vice-Consul der Nederlanden te Montreal; de heer A. P. Dekker, Nederlandse afgevaardigde naar de Internationale Civiele Luchtvaart Organisatie; Dr. Prins van de Universiteit van Montreal; Dr H. de Boer, Nederlandse afgevaardigde naar de Internationale Arbeids-Conferentie en echtgenote; Kapitein Akkermans, van het Nederlands Militair Bureau te Montreal; Sgt. Maj. T. Schoolenberg, van het Nederlands Militair Bureau te Montreal, Lt. S. R. Prinse, van het Nederlands Militair Bureau te Montreal. Dr. Ph. Hartz, Patholoog-anatoom v.d. Openbare Gezondheidsdienst Curaçao; de heer Bongers van het Nederlands Consulaat; de heer Pel van het Nederlands Consulaat; de heer van Son van het Nederlands Consulaat; de heer Timmermans, Nederlandse afgevaardigde naar de Internationale Arbeids-Conferentie; de heer Winkel, Nederlandse afgevaardigde naar de Internationale Arbeids-Organisatie; Mejuffrouw P. M. Hage van de Internationale Arbeids-Organisatie, Mejuffrouw Senberg, Secretaresse van de Nederlandse Delegatie naar de Internationale Arbeids-Conferentie; de heer Streep, Koopman en de heer Angel M. Martijn, koopman.

De Nederlandse Gezant en Mevrouw Posthumus Meyjes, waren speciaal voor de gelegenheid overgekomen van Ottawa.

Tijdens de bijeenkomst heeft de Heer Dr. Joekes, Lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, een biezonder interessante inleiding gehouden over de positie van Indonesië in het Koninkrijk der Nederlanden.

Dr. Koesoemo Oetoyo, Secretaris van de Nederlandse Ambassade in Washington, gaf ook zijn uiteenzetting en vulde Dr. Joekes aan. Het was een biezonder aangename, leerrijke en op peil staande bijeenkomst, waarvan alle aanwezigen in grote mate genoten hadden. Dr. Joekes is een uitstekende spreker.

Na afloop dineerden de Gezant en Mevrouw Posthumus Meyjes, Dr. Sevenster en Familie (Nederlandse Consul Generaal) de Heer Polderman, Nederlandse Vice Consul, de Heer Angel Martijn, de heer Ernesto C. Martijn en Mevrouw Martijn-Kloppenburg, in het Ritz Carlton Hotel te Montreal.

UITVOERBEPALINGEN.

Daar niet iedereen op de hoogte is van de thans geldende uitvoerbepalingen, publiceert „Emmastad berichten" onderstaan een lijst van de artikelen welke niet of slechts tot een bepaald gewicht mogen worden uitgevoerd.

Artikel	Repatriatie	Verlof
Suiker, Melk, Sla-olie, Fietsen, Fietsbanden, Boter	Geheel verboden	Geheel verboden
Meelspijzen en alle soorten vetten	10 kg. per gezin 5 kg. per alleenst. persoon	10 kg. per gezin 5 kg. per alleenst. persoon
Rookartikelen	5 kg. per gezin 2½ kg. per alleenst. persoon 10 carton sigaretten (voor elk carton sigaretten (minder, kan men of 50 sigaren (of 1 pond tabak meenemen)	5 kg. per gezin 2½ kg. per alleenst. persoon 10 carton sigaretten (voor elk carton sigaretten (minder, kan men of 50 sigaren (of 1 pond tabak meenemen)
Luxe artikelen (hieronder te verstaan: sieraden, horloges enz., die men als (te veel kan aanmerken. Dus (iemand die 2 horloges heeft, (heeft als luxe artikel)	Ter waarde van ƒ 350.— per gezin en ƒ 125.— per alleenstaand persoon.	Ter waarde van ƒ 200.— per gezin en ƒ 62.50 per alleenstaand persoon.

Voor het uitvoeren van bovenstaande artikelen, lijfgoederen, huisraad enz. enz., moet een E.-formulier worden ingevuld, dat vergezeld moet gaan van een lijst in 4-voud, gevende een specificatie van alle artikelen met de waarde van elk artikel. Het E-formulier moet men laten afstempelen op het Departement van Sociale- en Economische Zaken (Scharloo) en daarna eveneens bij de douane. Zijn de kisten ingepakt en de papieren afgestempeld, dan kan [te Emmastad: op de Afdeling Personeel, tel. 461] een douane-ambtenaar worden aangevraagd, die dan thuis de bagage zal komen visiteren en verzegelen. Wordt de verzending van de bagage door de Maatschappij verzorgd, dan moeten de papieren na visitatie op de Afdeling SS. worden ingeleverd, waarna men de PS kan verzoeken om de bagage te laten transporteren.

Bij het visiteren moeten het E-formulier en de specificaties aanwezig zijn!

BIJ CHINA'S CONSUL.

Wijl een kwart der aardbevolking gisteren het feest van de uitroeping zijner republiek vierde, trok Curaçao, dankbaar met het bevolkingsdeel der nijvere Chinezen, naar Dr. Zaubeh She, Consul van China. Het ruime consulaatsgebouw aan de Scharlooweg was druk en vol van blijde mensen, waaronder de Landvoogd met Mevrouw M. Kasteel-Baltussen, vele hogere en lagere ambtenaren en figuren uit de industrie, de handel. Velen maakten gebruik van deze prettige omgeving om oude vriendschapsbanden aan te knopen, men zag handen geven, ogen lonken, lippen lachen. In de zalen en op de patio was het een avond van sfeer en eerst lang na het aangekondigde uur namen de honderden gasten afscheid van den vriendelijken Consul van China en zijn charmante echtgenote.

SCHEEPSBERICHTEN.

10 October.

Doros van Aruba; Evelyn van Aruba; Bolivia naar Barranquilla; Rio San Juan naar Rio de Janeiro; Sumerset van Glasgow.

NIEUWE ROUTE.

Met ingang van 15 October zal het wekelijkse vliegtuig iedere Donderdag om 16.15 uur van Amsterdam naar Curaçao vertrekken via de Azoren, Nova Scotia, New York. Aankomst Hato Zaterdagochtend 6 uur.

Het vertrek van Curaçao — via dezelfde route — vindt plaats iedere Woensdag om 22.30 uur; aankomst Amsterdam 's Vrijdags om 15 uur. Op 14, 21 en 30 October zullen er extra vluchten uit Amsterdam plaats hebben, waarvan de laatste twee via bovengenoemde route.

Pater Schinck

(Vervolg)

door

PATER W. BRADA O.P.

De Fransen wilden Curaçao zelf maar innemen, voordat de Engelsen het zouden doen. De wijze waarop dit alles is geschied is wel heel verraderlijk. De hier aangekomen Fransen lieten het voorkomen alsof ze gingen vertrekken, doch keerden van de St. Michielsbaai uit naar de stad terug. Een paniek maakte zich van de soldaten meester en de Fransen konden doordringen tot de kerk van pastoor Schinck, waar in de eerste dagen van September het piquet al gelegen was met permissie van het kerkbestuur. De kerk kwam zo juist in de vuurlinie te liggen. De zich op de stad teruggetrokken hebbende soldaten vuurden op de soldaten in Otrabanda, wat die Fransen niet belette om heel Otrabanda leeg te plunderen. In die paar weken van 7 September 1800 tot 23 September, toen de Fransen het opgaven en het eiland werkelijk verlieten was de kerk geruineerd.

Wat er aan goud of zilver te vinden was in pastorie of kerk hadden ze meegenomen, de arme kas werd leeggeroofd. Ze sleepten heel Otrabanda leeg.

De schade aan de kerk en de huizen die men bezat beliep volgens het grootboek 3237 pesos, ook het geld van de begravenissen dat bewaard werd bij den koster Bartholomeus Senior was meegenomen, het was een 142 pesos aan contanten hadden ze uit de geldkist 1303 pesos meegenomen, kelken, monstrans, ampullen, versierselen van het Mariabeeld, een pixi, een zilveren beker, borden, kruisbeelden, alles was meegenomen. Van Willemstad uit kon men zien hoe de mensen zware pakken uit de huizen droegen vol met gestolen waar. Men rukte de zilveren stralen van de tabernakeldeur.

Voor gouverneur Lauffer werd het moeilijk om de wanorde op Otrabanda te herstellen, want toen de Fransen vertrokken, begonnen de mensen er te roven en te plunderen, terwijl ook de niet vrijen de Fransen flink geholpen hadden. De paters moeten in die weken gelijk heel het volk ergens in Willemstad gezeten hebben. Het is niet onmogelijk, dat pastoor Schinck toen juist op Aruba was. Het doet goed te zien, hoe de mensen hun kerk weer gaan helpen en we lezen van „presenten" als een zilveren beker, een „zilvere halffe maan" van schipper Pletz Lopez enz. Ze leefden mee.

Met het vertrek van deze rovende Fransen kwamen echter de Engelsen, die hun rol van beschermers heel eigenaardig opvatten, zo werden bijv. in de maand Oct. de Franse families op Curaçao 's nachts opgelicht en gevangen gezet op een schip. Hier zullen verschillende katholieke families bij geweest zijn. Uitdrukkelijk vermeldt gouverneur Lauffer, dat de Fransen in de stad loyaal waren en hij beschermde hen.

Deze Engelse bescherming duurde tot Januari 1803 toen uit kracht van de vrede van Amiens Curaçao weer vrij werd.

Op Zondag 12 October 1800 was er een dankdag „voor de gelukkige verlossing van de Guadeloupsche roofbende" maar het Te Deum zal niet erg vreugdevol gezongen zijn, men had beter de „Miserere" kunnen zingen. De Engelsen begonnen lustig te confisqueren en aanmerkingen daarop zouden wel „naar Jamaica doorgestuurd worden".

Pater Brants was wegens de oorlog niet teruggekomen, doch gelukkig begreep men in Nederland, dat twee paters voor de drie eilanden te weinig was, na zoveel ellende zou een nieuwe kracht ook hartelijk welkom zijn. Men koos een zekeren pater Van den Velden uit en benoemde hem tot missionaris van Curaçao.

Een artikel in de Nederlandse Katholieke stemmen van 1858 schrijft over hem: „In October 1802 verliet een algemeen bemind godvrezend Pater frater Libertus van de Velden het klooster te Megen, om op Curaçao met zijn medebroeders voor het zielenheil van den evenmens te ijveren. De oude burgers van het stedeken Megen spreken nog dikwijls van dien werkzamen Pater, en scheppen er een waar genoegen in, aan hun kennissen te kunnen verhalen, met welke hartelijke en indrukwekkende bewoordingen de vrome man in zijn laatste toespraak had aangespoord om de middelen ter zaligheid wel te gebruiken en nimmer aan de genade weerstand te bieden. Als een staaltje van liefde, die men dien van liefdevuur blakenden Pater toedroeg vermelden wij nog, dat op de dag, die tot het vertrek bepaald was een vrij aanzienlijke menigte was samengevoegd om pater Libertus van de Velden bij het verlaten van het klooster een hartelijk vaarwel toe te roepen en zijn zegen af te smeken, zelfs had men een afscheidsgroet opgemaakt en nog vele jaren daarna hoorden men te Megen door vrome kringen dit liedje herhalen. Zijn reis naar Curaçao was zeer voorspoedig. De 10de Januari 1803 kwam hij op de plaats zijner bestemming aan, doch ontviel reeds de 8ste of 10de Febr. door de dood aan de missie van Curaçao, voor welke men de strelendste verwachtingen had gekoesterd."

Ongetwijfeld een tragisch offer voor de missie gebracht.

Pater van de Velden was op 26 Maart 1761 te Montenacken een dorp bij Hasselt geboren. Hij was dus éénenveertig toen hij naar Curaçao vertrok. Hij was op 3 Oct. in het klooster van Erkelens Franciscaan geworden en werd op 25 Mei 1785 te Luik priester gewijd. Tijdens de Franse woelingen werd hij uit het klooster van St. Truiden in België verdreven. Zijn naam komt niet voor in het doopboek van de St. Annakerk, misschien was hij reeds ziek van de aankomst af? Er was in die dagen volgens een particulier dagboek van een zekere Bartholomeus Senior pest op Curaçao. Hiermee zal wel bedoeld zijn de bekende gele koorts die zovele missionarissen door de dood heeft weggerukt.

In het grootboek van de kerk staan nog de kosten van de begrafenis vermeld, men heeft er niet bijgezet waar hij begraven is. Toen het bericht van zijn dood in Megen aankwam, zullen zijn vrienden wel ontroerd geweest zijn.

Hier zijn de woorden van het grootboek van de kerkmeesters „Februari 7. De volgende onkosten ter begravenisse van zijn wel Eerwaarde en hooggeleerde Heer Liberti van de Velde, te weten een rekening aan Pieter Clarenberg betaald door D. van K.; een idem aan Piet de Wind; de Mahognie Doodkist 80.—; aan aanspreeker Hansz 11.2; aan Meme Pinedo voor Coffij 5.2; aan B. Senior voor kaarzen 12.—; aan de organist 6.—; aan de Eerw. Heer (Pastoor) I. Schinck toegeteld voor diverse onkosten door Zijn Eerw. gedaan 10 Joh. 112.4."

Men ziet er was schijnbaar een gezongen requiem Mis, een plechtige uitvaart en daarna koffiedrinken.

Curaçao had weer het leven gekost van een van zijn vele vroeg gestorven missionarissen.

De kerkmeesters zullen wel met heel meewarige gezichten koffie hebben zitten drinken, of was er misschien bij de een of ander nu toch wel een beetje wroeging, dat ze de vorige pastoor Brouwers geweigerd hadden een nieuwe regenbak te bouwen.

De man vertrok naar Amerika. Hij kon niet langer op Curaçao blijven, als hij geen goeddrinkwater kreeg. Pastoor Brouwers hield voet bij stuk en vertrok werkelijk. Nu konden de kerkmeesters zien wat het waard was, om voor de gezondheid te zorgen. Voor Curaçao, Aruba en Bonaire bleven slechts de paters Schinck en Pirovano over.

Ook de commandant van de oorlogsboot, die als vertegenwoordiger van de Nederlandse regering de overdracht van Curaçao aan de Nederlandse regering meemaakte, overleed eveneens aan de „pest."

De Engelsen hadden zich bij de bepalingen van het verdrag van Amiens moeten neerleggen, doch dat ging helemaal niet van harte en ze proberen al heel spoedig Curaçao nogmaals in te nemen. Op 31 Januari 1804 zitten ze op het fort Piscadera en trachten naar de stad door te dringen. Op hun weg over Charo komen de Engelsen ook in een tuintje, dat toebehoorde aan de Roomse pastoors. Er zal in die tuin wel niet veel zijn blijven hangen. De gehele maand Februari werd er lustig op Otrabanda geschoten, de lutherse kerk brandde geheel af. Deze kerk stond ook in de Bredestraat van Otrabanda maar iets meer naar het tegenwoordige Brionplein toe. De St. Annakerk kreeg kogelschade, een koperen kroon viel naar beneden.

De schade moest hersteld worden, doch het ergste was, dat er een ware hongersnood ontstaan was door dit beleg.

Pastoor Schinck was echter ook actief en trad als bemiddelaar op, zodat het gouvernement nog een 15 vaten tarwemeel kreeg. Het viel niet mee om de vaten meel naar de Waterkant te rollen, zo intens was het vuur op Otrabanda.

Dat het beleg werd opgebroken dankte men ook vooral aan het kordate optreden van Luis Brion. Op 6 Maart schrijven de kerkmeesters een collectie uit om ook deze oorlogsschade weer te boven te komen. De gebroeders Brion tekenen in op de lijst voor 200 pesos een bedrag ver boven de anderen uit, de namen van de intekenaren zijn Augustin La Coste Benoit (een kerkmeester), Juan Talaberam, George Hockenleitter, Maximiliaan Ten Brink, Joh Henr Bahlman, Paulus van der Maesen, J. J. Wiemers, Duny, Thilirier, (dit waren Franse agenten), Martin, Clarenberg, Cayo, Renaud, Simon, Foulke, Servo, Castiero. Hoe weinig families zijn er op Curaçao overgebleven.

Sommigen brachten kalk of dakpannen. Vreemd is een gift van „de Broeders van de Rozenkrans van de Klip". Was dit een soort van congregatie, we weten het niet.

Ook de pastoor en zijn kapelaan dragen geld af voor het herstel. De pastoor zelf was in geldmoeilijkheden.

Hoe hoog het werk van Pastoor Schinck in deze dagen werd aangeslagen blijkt uit het verslag van een vergadering (Dec.) waarbij het kerkbestuur wordt aangezegd deze Pastoor maar eens wat meer te betalen, daar zij dankbaar moeten zijn, hoe hij de armen helpt en daar zij moeten weten dat hij reeds schuld heeft moeten maken. De kerkmeesters geven ook werkelijk een opslag en halen daar heel plechtig texten van St. Paulus bij aan, waarin hij geprezen wordt, die **zorg draagt voor de armen. Vreemd is dat deze vergadering** wordt bijeengeroepen door een zekeren mijnheer Concijn monend in de stad, die echter toch weer niet beter helpen, den Pastoor de woordigt. Hij dreigt zelfs zo zij nie beter helpen, de Pastoor de raad te zullen geven maar bij het gouvernement aan te kloppen. Dit zou, zegt hij, een schande zijn voor de R. C. Gemeente, daar de Roomsen er gelukkiger waren afgekomen dan de Luthersen, die heel hun kerk zagen afgebrand.

Er was dus een armenzorg. Vreemd genoeg wordt dat ontkend in het rapport van Gouverneur Kikkert in 1816. Wellicht bedoelt men „georganiseerde" armenzorg.

In September 1804 was er een nieuwe gouverneur gekomen Changuion, onder wel zeer moeilijke omstandigheden moest hij Curaçao regeren.

Er waren allerlei moeilijkheden. Zo was er oproertje onder de bemanning van de „Kenau Hasselaar". Hierbij traden de paters Schink en Pirovano als bemiddelaars op bij gouverneur en krijgsraad. Hun pogingen hadden succes.

Op 26 Februari 1805 was er een dankdag in de St. Annakerk. Het was een jaar geleden dat de Engelsen vertrokken waren. Groot kon het feest wel niet zijn, want de Engelsen lagen alweer buiten voor de haven, ze sloten Curaçao van de buitenwereld af, zodat het ook wel onmogelijk zal zijn geweest om in deze tijd zielzorg te gaan uitoefenen op de andere eilanden. Vele burgers vroegen den gouverneur het eiland maar aan de Engelsen over te geven, doch de paters tekenden zulk een verzoekschrift niet. Toen men hoorde dat Lodewijk Napoleon koning van Nederland geworden was vierde men ook maar weer feest. En was een grote verlichting en als biezonderheid staat vermeld, dat de Rooms Katholieke geestelijken ook bij het diner van den gouverneur aanzaten.

Op 22 December had de gouverneur een brief gekregen van den Vice-commondeur van Bonaire, waarin deze mededeelde, dat de Bonairianen met elkaar in haat en nijd leven, en heel plechtig schrijft hij er bij: „dat het onchristelijk is voor mensen, die anders moesten leven om God 's zegen te genieten". Die haat en nijd zal wel ontstaan zijn door gebrek aan eten, men had voedsel gestuurd, maar niet genoeg. De Gouverneur was het er ook niet mee eens en schrijft er een aanmerking bij: „De menschen van Bonairen toonen met de daad dat zij orthodox zijn in het geloof. Ze leven als ware christenen". De man was nooit op Bonaire geweest, als hij zo iets schrijft, dan zal hij dat wel van de paters gehoord hebben. Het is een plechtig en mooi oordeel over de Bonairianen.

Deze gouverneur Changuion had ook om de toestand op Bonaire wat te verbeteren na onderzoek door een commissie enkele bepalingen getroffen betreffende de veeteelt. Hiertegen kwamen de Indianen van Bonaire in verzet, ze schrijven een request naar de gouverneur en gaan staken (hoe modern toch dit alles) ze weigeren hun gewone diensten voor het gouvernement te verrichten.

Wie wordt de rijksbemiddelaar bij dit arbeidsconflict: pater Pirovano. Na een maand was de zaak bijgelegd, de gouverneur zal geweten hebben, hoe de mensen hun vertrouwen stelden in de paters. Pater Pirovano was dus zeker ook geen onbekende onder de Indianen van Bonaire.

Dit alles was nog niets in vergelijking met wat de man overkwam op 1 Januari 1807 toen de Engelsen bij verrassing Curaçao hadden ingenomen.

Men kende de Engelsen reeds van vroeger, ze waren eigenlijk pas vertrokken. Er kwam weer een gele koorts over het eiland, vooral de soldaten van het garnizoen werden er door getroffen, men deed ze in zakken en wierp zo de lijken in zee. De paters zullen er geweest zijn, om de mensen die katholiek waren de laatste Sacramenten toe te dienen.

We kunnen uit de berichten over dronkenschap van soldaten en matrozen wel opmaken, dat er onder de bezetting een zwierig leventje geleefd werd door die heren, ook zien we echter, dat de criminaliteit onder de bevolking toenam.

Vele mensen werden verkocht misschien gingen ze naar Jamaica en zal van hun kennis van het Katholicisme niet veel zijn overgebleven. De toestand scheen gauw weer normaal te zijn, we lezen tenminste, dat in Maart van dat jaar de pastoor Schinck gewoon naar Aruba gaat, met zijn koster Bartholomeus Senior, om er de mensen op te zoeken en de kinderen te dopen. Hij bleef er van 7 Maart tot 7 Juli. We horen niets van een officieel contact met de nieuwe Engelse regering.

Bovengenoemde koster Bartholomeus Senior spreekt in zijn dagboek van een orkaan die Curaçao teisterde, naar aanleiding van deze orkaan verscheen er een proclamatie van een Engelse gouverneur, die luidt — (29 Oct. 1807). Daar het den Almagtige God, verheven Schepper en Rechter van Hemel en Aarde behaagt heeft de inwoneren van dit eiland tot straf hunner menigvuldige en boze behandelingen tegen Zijn Goddelijke Majesteit gepleet op den 17 dezer maand October met een allerverschrikkelijkste storm te bezoeken, waardoor niet alleen de woningen van verscheiden inwoneren zijn vernield, maar dan ook nog enige Menschen daarbij het leven hebben verloren hebbende deze gedugte oordeel tevens ziekte en sterfte ten gevolge gehad". Naar aanleiding van deze orkaan wordt er dan een boetedag gehouden, die natuurlijk ook in het St. Annakerkje gehouden is.

Op 7 Augustus 1808 komt de tweede Engelse gouverneur met de raad naar de St. Annakerk en het grootboek meldt dat men de muzikanten de plechtigheid heeft laten opluisteren. Wat dat wel voor plechtigheid geweest mag zijn en hoe men daar zelf overdacht is niet duidelijk. Een teken van welvaart lijkt het weer dat men in het jaar 1810 een plan maakt om een toren te bouwen bij de St. Annakerk, de oproep daartoe tot de parochianen verscheen in het Nederlands en in het Spaans, schijnbaar niet in het Engels.

GOUVERNEMENT VAN CURAÇAO
DEPARTEMENT SOCIALE EN ECONOMISCHE ZAKEN

LEVENSMIDDELEN.

BESCHIKKING VAN DINSDAG, den 8sten October 1946 no. 652

HET HOOFD VAN HET DEPARTEMENT SOCIALE- EN ECONOMISCHE ZAKEN,

Gelet op: Artikel 2 lid 3 van het „Prijsopdrijvings- en Hamsterbesluit 1940" (P.B. 1940 no. 44), bekrachtigd bij Landsverordening van den 21sten Augustus 1942 (P.B. 1942 no. 151) en zooals laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Landsverordening van den 23sten Augustus 1946 (P.B. 1946 no. 130);

Hiertoe gemachtigd door Zijne Excellentie den Gouverneur bij Gouvernementsbeschikking van den 5den Juni 1944 no. 2759;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

I. Als prijs tegen welken de volgende goederen of groepen van goederen op het eiland Curaçao ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. In den Kleinhandel:

1. Boonen, alle soorten	per ½ kg.	f 0.45
2. Boter, afkomstig uit Denemarken	per blik van 200 gr.	„ 0.80
	per blik van 400 gr.	„ 1.50
	per blik van 800 gr.	„ 3.—
	per blik van 5 Am. lbs.	„ 8.10
alle andere merken	per blik van 400 gr.	„ 1.25
	per blik van 5 Am. lbs.	„ 6.60
	per blik van 10 Am. lbs.	„ 13.10
	per blik van 1 Am. lb.	„ 1.50
	per blik van 2½ kilogr.	„ 7.25
	per blik van 5 kilogram	„ 14.40
	per blik van 25 Am. lbs.	„ 31.50
	per ½ kg. uitgewogen	„ 1.60
3. Erwten,		
a. groene spliterwten	per ½ kg.	„ 0.35
b. geele spliterwten	per ½ kg.	„ 0.40
c. alle andere soorten	per ½ kg.	„ 0.35
4. Kaas, afkomstig uit Nederland	bij verkoop per heele kaas:	
„Gouda"	per ½ kg.	„ 1.80
„Edam"	per ½ kg.	„ 1.70
	bij verkoop uitgewogen:	
„Gouda"	per ½ kg.	„ 2.20
„Edam"	per ½ kg.	„ 2.—
5. Eieren,		
a. import eieren	per stuk	„ 0.15
b. alle andere soorten	per stuk	„ 0.17½
6. Mais	per kg.	„ 0.35
7. Maismeel	per ¾ kg.	„ 0.28
8. Margarine	per blik v. 6¼ Am. lbs.	„ 4.50
9. Rijst	per ½ kg.	„ 0.33
10. Suiker (witte)	per ½ kg.	„ 0.31
11. Vleeschwaren:		
a. Corned beef, alle merken	per blik van 12 Am. ons	„ 0.60
b. Corned beef, alle merken	per blik van 8 Am. ons	„ 0.45

II. Te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op den 9den October 1946, op welk tijdstip alle voorafgaande beschikkingen en/of prijsvaststellingen door het Hoofd van het Departement Sociale- en Economische Zaken vervallen voor zoover betreft, de in deze beschikking genoemde goederen; dat deze beschikking zal worden bekend gemaakt in de Curaçaosche Courant en in de hierna te noemen plaatselijke bladen:

„Amigoe di Curaçao",
„Beurs- en Nieuwsberichten",
„Boletin Comercial",
„La Prensa" en
„La Union".

Het Hoofd voornoemd,

J. H. VAN BOVEN.

